

JOGIRODALOM.

Dr. Almási Antal: A Kötelmi Jog Kézikönyve.
Második kiadás. Két kötet (1032 oldal).

Almási Kötelmijogi Kézikönyvének első kiadása másfél év alatt elfogyott. Ez legjobban bizonyítja annak szükségességét és használhatóságát. További másfél évre volt szükség, hogy a szerző a rengeteg új anyagot: az átértékelési törvények, a kamatdöntvények, a magánjogi törvénykönyv törvényjavaslatának és az egyéb szövegezett forrásoknak tüzetes feldolgozása útján mindvégig gondosan átvizsgálja és a bírói gyakorlat fejlődött, itt-ott változott felfogását benne pontosan kifejezésre juttassa.

Alig van az új két kötetessé növekedett kiadásnak egy fejezete, melyben ez a gyökeres kiegészítés és átdolgozás nem éreztetné előnyös hatását és amelyben ez nem vezetett sok új, a gyakorlat számára megbecsülhetetlen eredményhez.

Az I. kötetben a Kötelmi Jog általános részében, különösen a kamatkötelem, a pénzkötelem, a lehetetlenülés, az egész ügyleti anyag, a másodikban a Kötelmi Jog különös részében pedig főleg az adásvétel, az ajándékozás, a haszonbérlet, a bérlet, a megbízás és különösen az ügyvédi megbízás és sok más az, amelyen erősen meglátszik, hogy a gyakorlat rendszeres, állandó, közvetlen és szeretetteljes megfigyelésének gazdag eredményeit a szerző mily pontosan és élesen tudja rögzíteni és általános elvekké fejleszteni.

E mellett sohasem téveszti szem elől, mily sok a köztudatba eddigelé el sem jutott kincs rejlik még törvényeinkben, egyéb írott forrásainkban és főleg és elsősorban a kötelmi jognak alapforrásában, a bírói határozatokban. Ezeket napfényre hozza.

Igy tisztázza és nálunk is értékesíthetőkké teszi azokat a szabályokat és felfogásokat is, amelyek egyelőre még csak a külföldön tudtak elismérésre találni. Elsőnek taglalja rendszeresen az alakítási jog, az összügylet, a rendelkezés, a juttatás, a képviseleti jog bár nálunk is sokszor megszólalt, de eddigelé itt kellő figyelemben még nem részesült jelenségeit. Ezeket a gyakorlat szegletéből megvilágítja és a kötelmi jog összes naponként jelenségeiben való gyakorlati forgalmi jelentőségüket tisztázza.

A terjedelmes két kötet igen gazdag tartalma mindenképen alkalmas arra, hogy a munka ezentúl még fo-

kozottabb mértékben érje el azt a célt, amely felé a szerző az első kiadásában sikeresen törekedett: t, i., hogy biztos utmutatója legyen a gyakorlatnak, de egyuttal telkes harciosa, ösztönzője és fejlesztője a tisztult elméleti fogalmaknak is. A munka első kötete a kötelmi jog *általános*, a második pedig annak *különös részét* foglalja magában. Mindkettő kiállítása igen előnyös. Nyomdatechnikájuk pedig a forrásszöveget, a szerző fejtegetéseitől külsőleg is könnyen megkülönböztethetővé teszi. Mindez a mű használhatóságának nagy előnyére szolgál. Különösen azért is, mert az első kiadásénál tetemesen bővebb tárgymutató, az igen részletes és minden feldolgozott, teljes szövegében a könyv is felvett forráshelyet felölelő forrásmutató, a művet nagy terjedelme és gazdag tartalma dacára is szerfölött könnyen kezelhetővé teszi. A mű érdemi méltatására még visszatérünk.

Móricz Miklós ar.: „Adatok a magyar kartelkérdéshez.“ (A szén, vas, cement és a téglá áralakulása.) A „Honi Ipar“ könyvtárában érdekes védirat jelent meg abban a perben, melyet az Omke elnöke ez év tavaszán a parlament nyilvánossága előtt a kartelek visszaélései ellen indított. A szerző igen nagy gondnal és hozzáértéssel gyűjtötte össze a kérdéssel összefüggő statisztikai adatokat és ezzel kétségkívül értékes szolgálatot tett e nehéz problémák tisztázása érdekében. Mégsem tekinthetjük a tanulmányt egyoldalu vitairatnál egyébbnek, mert a statisztikai adatok kommentárjait szenvedélyesen polemikus hang fűti át. Így pl. egy helyen oly messze ragadtatja el magát a szerző, hogy azt állítja: „... ez már a magyar kereskedelem mentalitásával függ össze, mely a magyar termelésnek általában nem szövétséges, hanem ellenfele!“ Ez a hang annál kevésbbé helyeseltető, mert az olvasó anugy is joggal bizalmatlan a statisztikai adatok tömkelegével szemben. Erre mutat az az angol mondás, amely szerint a hazugságnak három fokozata van: „lie, damned lie, statistics“, ami nem ugy értendő, hogy a statisztika azért volna a hazugság legmagasab foka, mintha az egyes adatok szükségszerüleg hamisak volnának, hanem egyszerűen, mert megfelelő csoportosítás révén a statisztika minden legellentétebb eredmény produkálására alkalmas. Pedig a szerző adataiból oly következtetéseket von, amelyeknél ugyancsak szükséges volna az objektivitásába vetett abszolút bizalomra. Mert ha ez hiányzik, akkor csak könyveléstechnikai bravurt látunk abban, ha konkrét adatokkal bebizonyítja, miszerint széniparunk egyeteme nemcsak, hogy egy fillér hasznót nem ér el, hanem évenként elveszti alaptőkéje 5 százalékát, majdnem egy fél milliárd pengőt. Éppen ez az egyoldalúság megerősít ama felfogásunkban, hogy e kérdés eredményes tisztázása csakis valamely alkotandó *kartelhatóság pártatlan szak-*